

Для формування та закріплення знань студентів з предмету «Вища математика» і розкриття їх творчого потенціалу можна використати такий вид навчання, як математичне змагання. Роль викладача в ньому — це розробка сценарію та завдань, поділ студентів на групи, спрямування на вирішення задач, організація обговорення.

З метою формування професійних навичок щодо самостійного розв'язання задач та до ефективності взаємодії і конструктивного спілкування в групі було проведено такі змагання з кількох тем. Зокрема, в розділі «Дослідження функцій багатьох змінних» було запропоновано мат-бій з теми «Найбільше та найменше значення». Розглядалась задача економічного змісту про екстремальне значення двочинникової функції в області, яка задається певними обмеженнями. Студенти кожної команди обрали собі капітана, який би організував роботу в групі найефективніше. Було поставлено цілі, роз'яснено правила гри та спосіб оцінювання результатів. Потім усі групи отримали свої завдання і почалося обговорення. У групах була творча обстановка і довірча атмосфера, а це сприяє розкриттю кожного учасника і ефективнішому засвоєнню знань, виробленню умінь і навичок.

Більшість студентів відмітили переваги такого змагання. Адже в процесі гри вони не тільки опрацьовували новий матеріал, а й вчилися працювати в колективі, приймати певні рішення на користь команди. Ними було запропоновано кілька методів розв'язання задач, проаналізовано отримані результати.

Види навчання такого типу, як математичне змагання — це спільна творчість студентів та викладача, освітній процес в області розкриття й освоєння теоретичних знань з вищої математики, незадіяного досі життєвого та творчого потенціалу людини, що є необхідною умовою формування професійних навичок студента з метою забезпечення його конкурентоспроможності на ринку праці.

*Ю. М. Красюк, канд. пед. наук, старш. викл.,
Л. М. Петренко, асист.,
кафедра інформатики*

**НЕОБХІДНІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ ВІДДАЛЕНИХ ЦІЛЕЙ
НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ
НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ ЯК ВИХІДНОГО ЕТАПУ
ІІ ПРОЕКТУВАННЯ**

Цілі, які повинні бути досягнуті в результаті здійснення навчальної діяльності, є вихідним пунктом її проектування. Тому особливо актуально постає завдання чіткого визначення навчальних цілей, від яких у подальшому буде залежати добір змісту навчання, організація відповідного дидактичного процесу та можливість досягнення заданих цілей за встановлений термін.

Існують різні підходи до визначення типів навчальних цілей. Зупинимося на класифікації, в якій виділяються віддалені (загальні) та ближні (часткові або конструктивні) навчальні цілі. Віддалені навчальні цілі визначаються системою освіти, ближні — змістом навчального матеріалу.

Особливістю цілей навчальної діяльності є їх ієрархічність. Віддалені цілі не можна досягти, проминувши ближні. При цьому останні виступають як необхідний, але недостатній засіб для досягнення перших. Тому навчальна діяльність повинна бути розрахована на досягнення як ближніх, так і віддалених цілей.

Серед віддалених цілей навчальної діяльності можна відзначити формування широких пізнавальних потреб та мотивів, повноцінної навчальної діяльності («уміння вчитися») та сучасного наукового мислення. Стосовно курсу «Інформатика» для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів віддалені цілі можна сформулювати так:

- формування та розвиток у студентів потреби неперервного розширення та поглиблення власних знань, умінь та навичок у галузі інформаційних технологій;

- продовження формування в студентів основних компонентів інформаційної культури, що є важливою складовою системи підготовки майбутніх фахівців-економістів:

- розуміння сутності інформації та інформаційних процесів, їх роль у пізнанні навколишньої дійсності, творчої діяльності людини, в управлінні економічними та соціальними процесами, в забезпеченні зв'язку живого із зовнішнім оточенням;

- розуміння проблем подання, оцінювання інформації, її сприймання та розуміння сутності формалізації суджень, зв'язку між змістом та формою, ролі інформаційного моделювання в сучасній інформаційній технології;

- розуміння сутності неформалізованих, творчих компонент мислення;

- уміння добирати та формувати мету, здійснювати постановку задач, висувати гіпотези, будувати інформаційні моделі економічних процесів та досліджуваних явищ, аналізувати їх за допомогою засобів ІКТ та інтерпретувати отримані результати,

систематизувати факти, осмислювати та формулювати висновки, узагальнювати спостереження, передбачати наслідки рішень, що приймаються, дій щодо їх реалізації, та вміння їх оцінювати;

— вміння добирати послідовність операцій та дій у фаховій діяльності, розробляти програму спостереження, досліду, експерименту;

— володіння основами алгоритмізації;

— володіння методами використання комп'ютера, системами опрацювання текстової, числової та графічної інформації, баз даних та знань, професійно-орієнтованими прикладними системами, системами комунікацій;

— розуміння сутності штучного інтелекту;

— уміння адекватно формалізувати наявні у людини знання і адекватно інтерпретувати формалізовані описи, дотримуватися належної рівноваги між формалізованою та неформалізованою складовими;

- розкриття ролі інформаційних процесів у природі, техніці, суспільстві, значення ІКТ для розвитку продуктивних сил суспільства;

- задоволення потреби фахової підготовки в розвитку різних видів діяльності, які характерні для економічного профілю. Досягнення цієї мети передбачає не лише наявність у випускників вищих навчальних закладів фактологічних знань, а й здатність майбутнього фахівця продуктивно використовувати засоби сучасних ІКТ для розв'язування виробничих задач. Це передбачає необхідність організації процесу навчання інформатики в єдності із спеціальними та фаховими дисциплінами;

- розвиток засобами інформатики професійних нахилів студентів та формування їхньої «професійної компетентності», що передбачає:

— професійно-особистісну спрямованість знань (персоналізацію навчальної взаємодії, самопізнання і самооцінку професійно-економічних здібностей майбутніх економістів, саморозкриття творчого потенціалу, особистісне самовизначення і самоутворення в умовах суб'єкт-суб'єктної взаємодії);

— ґрунтовність і мобільність знань з курсу «Інформатики», що передбачає застосування засвоєних знань та набутих навичок до розв'язування фахових задач дослідницького характеру; постійне самостійне поновлення системи знань та умінь, що особливо актуально в сучасному інформаційному суспільстві;

— відповідність засвоєних теоретичних знань практичним умінням та навичкам;

— розвиток об'єктивної самооцінки рівня засвоєних знань та набутих умінь і навичок; самоконтролю навчально-пізнавальної діяльності та стимулів до самовдосконалення та саморозвитку;

— розвиток розумової діяльності студентів та індивідуального творчого стилю їх навчальної діяльності.

*Г. М. Курило, канд. екон. наук, асист.,
кафедра бухгалтерського обліку*

АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

В умовах швидкого розвитку науково технічного прогресу та впровадження в життя його досягнень, важливе місце має використання в навчальному процесі вищої школи сучасних методів і технологій навчання. Серед них чільне місце займають: тренінг креативності; дискусія, дидактичні ігри; кейс-метод; круглий стіл; запам'ятовування інформації; розв'язування завдань, аналіз ситуації; проблемна лекція; доказ; роз'яснення; ігрове моделювання, комп'ютерні технології, зокрема інтернет-технології навчання.

Їх упровадження у навчальному процесі дають можливість підготувати майбутнього спеціаліста високого рівня, як в інтелектуальному, так і в духовному плані. Людину — спроможність реалізувати свої здібності в суспільство, досягти успіху і визнання своєї особистості як з боку близьких людей, так і визнання її становища в суспільстві, яке великою мірою визначається її ставленням до праці.

Застосування сучасних методів і технологій активного у процесі викладання, в тому числі викладання дисципліни «Бухгалтерський облік», впливають на внутрішню структуру особистості, викликаючи мотивацію щодо вивчення даного предмету, формування ціннісних установок й орієнтацій, певних інтересів і потреб, зростання її творчого потенціалу.

З метою підвищення активності і зацікавленості студентів до більш поглибленого вивчення предмету «Бухгалтерський облік» (особливо при веденні семінарсько-практичних занять) є впровадження таких інтерактивних методів навчання: кейс-метод, штурмова атака, ділової та імітаційної ігор, у т. ч. за допомогою комп'ютерного забезпечення, моделювання ситуа-